

Anna Nordström

Roller vid höjd beredskap och krig

Flera frågor

Juridiken

- Vilka rättsliga verktyg har staten för att trygga företagens personalförsörjning? Hur används dessa bäst?

Själva arbetskraften

- Hur ser primärproduktionens situation gällande arbetskraft ut i nuläget och hur skulle den påverkas vid olika samhällsstörningar inklusive höjd beredskap avseende antal anställda, arbetstimmar, och kompetens?
- Kan tillgången på arbetskraft bli begränsande för produktionsförmågan under störda förhållanden?
- Om ja, hur kan detta åtgärdas?

Vid höjd beredskap gäller viss lagstiftning.

Vid höjd beredskap – Vad gäller för enskilda organisationer och företag

- Enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig ska vidta de särskilda åtgärder som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra dessa skyldigheter.

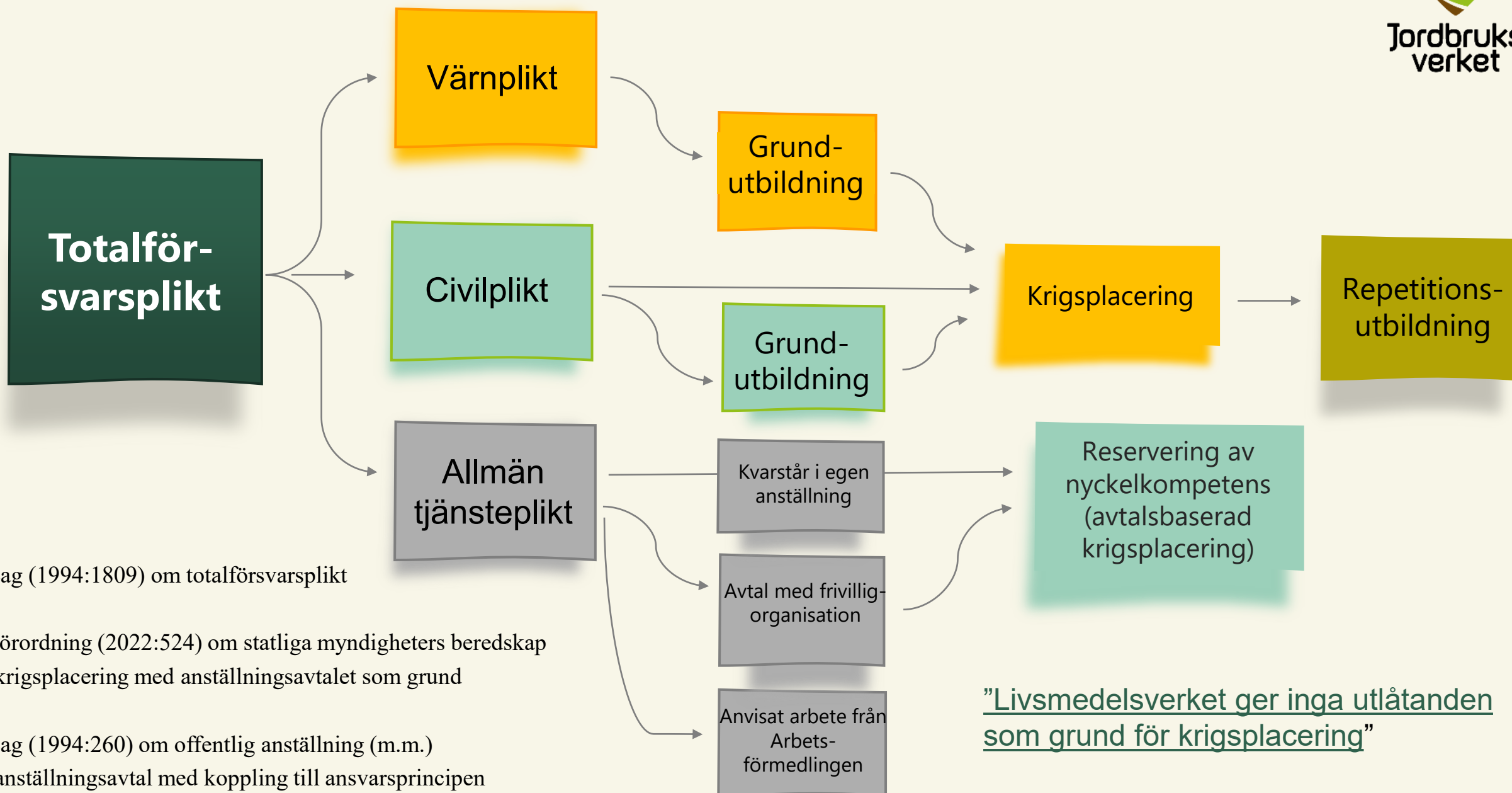
Fullmaktslagar

- Bemyndigande till regeringen i Regeringsformen.
- Aktiveras ofta automatiskt vid krig och ger regeringen bemyndigande att föreskriva om tillämpning vid krigsfara m.m.
- Några exempel: lagen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m., ransoneringslagen, förfogandelagen och arbetsrättsliga beredskapslagen.

Det finns ingen ”plikt” för företag och staten har inga direkta tvångsmedel att använda för att de ska upprätthålla sin produktion.

Avtal eller överenskommelser?

Som individ omfattas primärproducenter och deras anställda, liksom alla andra i Sverige fast boende, av totalförsvarsplikt.

Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt

Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap
-krigsplacering med anställningsavtalet som grund

Lag (1994:260) om offentlig anställning (m.m.)
-anställningsavtal med koppling till ansvarsprincipen

Totalförsvarsplikten kan uppfyllas genom värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt.

I praktiken...

Nuläget

Företagare

- Låg personaltäthet,
- Hög medelålder bland företagarna,
- Generationsväxling, även utanför familjen?

Anställda

- Svårt att anställa,
- Stor andel utländsk personal

Gemensamt för företagare som är framgångsrika arbetsgivare verkar var att de har en medveten strategi, som passar både den enskilde företagaren och de anställda.

Om det ändå krävs tillskott?

- Avbytarssystem- behöver ha bred kompetens
- Naturbrukselever
- Frivilliga (FFO eller FRG alltså inte privatpersoner)
- Anvisade av arbetsförmedlingen
- Civilplikt för avgränsade grupper

Olika yrkesgrupper med olika kompetenskrav – exempelvis djurskötare, maskinförare, rådgivare/experter (inkl DHP), även allt som ingår i att driva företag

Djur, teknik, maskiner